

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky: **Ž. L.**, bytom R. X., B., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa - ústredie**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o vdovský dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. júna 2010, č. k. 6Sd 40/07-87, jednohlasne takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 23. júna 2010, č. k. 6Sd 40/07-87, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd zrušil rozhodnutia odporkyne z 26. apríla 2007 a 31. marca 2008 číslo X., vec jej vrátil na ďalšie konanie a navrhovateľke nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že rozhodnutím z 26. apríla 2007 číslo X. odporkyňa navrhovateľke od 4. septembra 2006 priznala vdovský dôchodok v sume 1 109,-

Sk mesačne podľa § 74 a § 264 ods.1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona č. 461/2003 Z.z.“). Rozhodnutím číslo X. z 31. marca 2008 zákona č. 100/1988 Zb. a § 264 ods. 1 a § 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. odporkyňa odňala navrhovateľke vdovský dôchodok od 12. októbra 2007 z dôvodu, že vdovský dôchodok jej bol odňatý od 31. augusta 2002 rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 7. októbra 2002, nárok na tento dôchodok teda netrval a ani sa nevyplácal k 31. decembru 2003 a preto podľa § 264 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na vdovský dôchodok opätovne nevznikol a táto dávka bola navrhovateľke priznaná neprávom. Krajský súd mal za preukázané, že manžel navrhovateľky zomrel X. a od tohto dňa bol navrhovateľke rozhodnutím orgánu sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky priznaný vdovský dôchodok podľa § 36 a nasl. zákona č. 121/1975 Zb., t. j. podľa všeobecného predpisu o sociálnom poistení. Napriek tomu, že v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov bol vdovský dôchodok vyplácaný orgánom sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra, krajský súd dospel k záveru, že neboli splnené podmienky nároku navrhovateľky na výsluhový vdovský dôchodok podľa § 46 zákona č. 328/2002 Z.z. a preto jej vdovský dôchodok bolo potrebné považovať za priznaný podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení. Vzhľadom na to je daná právomoc Sociálnej poisťovne rozhodnúť o novom nároku na vdovský dôchodok podľa všeobecných predpisov. *Keďže nárok na vdovský dôchodok navrhovateľke zanikol dňom 31. augusta 2002 a teda ku dňu 31. decembra 2003 nemala nárok na vdovský dôchodok, podľa názoru krajského súdu pri posudzovaní nového nároku na vdovský dôchodok nebolo možné aplikovať ustanovenie § 264 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a nový nárok na vdovský dôchodok a jeho výplatu mohol navrhovateľke vzniknúť len v prípade splnenia podmienok podľa § 74 zákona č. 461/2003 Z.z.* Z dôvodu starostlivosti o nezaopatrované dieťa navrhovateľka splnila všetky podmienky pre vznik nového nároku na vdovský dôchodok a jeho výplatu podľa § 74 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2008 a preto na účely určenia sumy vdovského dôchodku bolo potrebné nanovo prepočítať invalidný dôchodok, na ktorý by mal nárok manžel navrhovateľky, keby zomrel za účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z. Iný výklad zákona by bol podľa krajského súdu diskriminačný. Keďže odporkyňa takto nepostupovala, neurčila výšku vdovského dôchodku navrhovateľky správne a preto krajský súd rozhodnutie odporkyne z 26. apríla 2007 ako aj s ním súvisiace rozhodnutie z 31. marca 2008 zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie.

Rozsudok napadla odporkyňa včas podaným odvolaním. Namietla, že podľa § 129 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z. ak nárok na vdovský dôchodok vznikol podľa doterajších predpisov a sú k 1. júlu 2002 vyplácané orgánom sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra, od uvedeného dňa sa vdovský dôchodok považuje za priznaný podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení a na jeho výplatu je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva. Odporkyňa poukázala aj na ustanovenie § 103 ods. 3 zákona č. 328/2002 Z.z. Podľa jej názoru na rozhodnutie o novom nároku na vdovský dôchodok je naďalej príslušný orgán sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a použitie zákona č. 461/2003 Z.z. je vylúčené aj z toho dôvodu, že manžel navrhovateľky bol v čase smrti príslušníkom Policajného zboru Slovenskej republiky.

Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o priznaní vdovského dôchodku a jeho následnom odňatí.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že manžel navrhovateľky, narodený X., zomrel X. a navrhovateľke bol rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky od uvedeného dňa priznaný vdovský dôchodok podľa §§ 36 až 38 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení a sirotsky dôchodok podľa §§ 40 a 41 uvedeného zákona. Vdovský dôchodok bol vyplácaný ministerstvom vnútra do 31. augusta 2002. Manžel navrhovateľky bol príslušníkom Policajného zboru Slovenskej republiky od 1. septembra 1980 do 16. marca 1987, teda necelých sedem rokov.

Odporkyňa v konaní namietala, že na rozhodnutie o nároku na výplatu vdovského dôchodku nie je príslušná, ale že na jeho výplatu je príslušný orgán sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra, ktorý vdovský dôchodok navrhovateľke vyplácal k 1. júlu 2002. Poukazovala na § 129 ods. 7 a § 103 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov, v zmysle ktorých *na výplatu* vdovského dôchodku, priznaného podľa všeobecného

predpisu o sociálnom zabezpečení je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva a preto i na rozhodnutie o novom vzniku nároku na vdovský dôchodok je naďalej príslušný orgán sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra aj vzhľadom na to, že manžel navrhovateľky zomrel ako príslušník Policajného zboru.

Podľa § 129 ods. 1 zákona č. 328/2002 Z.z., účinného od 1. júla 2002, vdovské dôchodky, na ktoré vznikol nárok podľa doterajších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, a na výplatu týchto dôchodkov je príslušný orgán sociálneho zabezpečenia ministerstva, sa preskúmajú z hľadiska splnenia podmienok nároku na *vdovské výsluhové dôchodky*, podľa § 46. Ak sú splnené tieto podmienky, odo dňa účinnosti tohto zákona sa vdovské dôchodky považujú za vdovské výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti.

Podľa § 129 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z., vdovské dôchodky a prídavok k vdovskému dôchodku, na ktoré vznikol nárok podľa doterajších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona, a na výplatu týchto dôchodkov je príslušný orgán sociálneho zabezpečenia ministerstva sa preskúmajú z hľadiska splnenia podmienok nároku na *vdovské výsluhové dôchodky* podľa § 46. Ak sú splnené podmienky uvedené v prvej vete, odo dňa účinnosti tohto zákona sa vdovské dôchodky považujú za vdovské výsluhové dôchodky podľa tohto zákona vo výške, v akej patrili ku dňu jeho účinnosti.

Podľa § 46 zákona č. 328/202 Z.z. na *vdovský výsluhový dôchodok* má nárok vdova po policajtovi alebo profesionálnom vojakovi, ktorý

- a) splnil ku dňu smrti podmienku doby trvania služobného pomeru ustanovenú v § 38 ods. 1 pre nárok na výsluhový dôchodok alebo
- b) zomrel v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania,
- c) bol pred dňom smrti poberateľom výsluhového dôchodku alebo invalidného výsluhového dôchodku.

Podľa § 82 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore ak sa v iných zákonoch alebo všeobecne záväzných právnych predpisoch hovorí o Zbore národnej bezpečnosti, Verejnej bezpečnosti alebo o príslušníkoch Zboru národnej bezpečnosti alebo Verejnej bezpečnosti, rozumie sa tým Policajný zbor alebo policajti.

Manžel navrhovateľky zomrel v čase, kedy bol príslušníkom Zboru národnej bezpečnosti. Je zrejmé, že v čase smrti vzhľadom na jeho vek a necelých 7 rokov doby služby v Zbore národnej bezpečnosti nemohol splniť podmienku aspoň 15 rokov služby pre vznik nároku na výsluhový dôchodok podľa § 46 písm. a) a c) zákona č. 328/2002 Z.z. na účely § 129 ods. 1 a 2 tohto zákona. Z rozhodnutia ministerstva vnútra čj.: HS-26.196-1/14-87 o priznaní vdovského dôchodku súčasne vyplýva, že manžel navrhovateľky nezomrel v dôsledku služobného úrazu alebo choroby z povolania, takže nebola splnená ani podmienka podľa § 46 písm. b) zákona č. 328/2002 Z.z. Z uvedeného vyplýva, že *vdovský dôchodok navrhovateľky nebolo možné k 1. júlu 2002 považovať za výsluhový vdovský dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z.*

Podľa § 129 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z. ak nie sú splnené podmienky uvedené v § 46, **vdovské dôchodky, na ktoré vznikol nárok podľa doterajších predpisov a tento nárok trvá ku dňu účinnosti tohto zákona a sú k tomuto dňu vyplácané orgánom sociálneho zabezpečenia ministerstva, sa odo dňa účinnosti tohto zákona považujú za vdovské dôchodky, priznané podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení a upravujú sa podľa týchto predpisov. Na výplatu týchto dôchodkov je príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva.** Výplata týchto dôchodkov sa financuje z osobitného účtu.

Podľa § 100 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z. dávky dôchodkového poistenia podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení sa vyplácajú v určenom výplatnom termíne na bežný kalendárny mesiac.

Vdovský dôchodok, vyplácaný navrhovateľke ku dňu 1. júla 2002 orgánom sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra sa v súlade s § 129 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z. považuje za vdovský dôchodok priznaný podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Na výplatu takého vdovského dôchodku tak od 1. júla 2002 ako aj v prípade splnenia podmienok podľa § 46 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s § 264 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. je preto príslušný útvar sociálneho zabezpečenia ministerstva vnútra a to z osobitného účtu.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd za dôvodnú považoval námietku odporkyne, že na výplatu vdovského dôchodku nie je príslušná.

Keďže odporkyňa nebola a nie je príslušná na výplatu vdovského dôchodku navrhovateľky, nebola oprávnená ani na rozhodnutie o priznaní vdovského dôchodku od 4. septembra 2006 ani na rozhodnutie o jeho odňatí od 12. októbra 2007.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne číslo X. z 26. apríla 2007 a číslo X. z 31. marca 2008 za nezákonné a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 OSP potvrdil, aj keď z iných právnych dôvodov.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne podľa § 20 v spojení s § 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) postúpiť žiadosť navrhovateľky útvaru sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako orgánu vecne príslušnému na výplatu vdovského dôchodku podľa § 129 ods. 7 zákona č. 328/2002 Z.z.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka žiadne trovy konania neuplatnila a odporkyňa bola v konaní neúspešná.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku **n i e** je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. júla 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Andrea Jánošíková